

Jättsukeltaja

Bred gulbrämäd dykare

Dytiscus latissimus

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
BOR suojelutaso suotuisa

Koodi: 1081

Rauhoitettu (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): elinvoimainen (LC)

Kuvat: Mia Malin

Luonnehdinta

Jättsukeltaja on hyvin kookas (38–44 mm pitkä ja 24–28 mm leveä) tummanruskea sukeltajakuoriainen. Sen erottaa helposti muista *Dytiscus*-suvun lajeista leveän muodon perusteella sekä peitinsiipien reunoista, joissa on leveät reunukset keltaisen reunajuovan ulkopuolella. Naaraan erottaa koirasta selässä olevista uurteista.

Elinympäristö ja levinneisyys

Jättsukeltaja esiintyy lähes koko Suomessa etelärannikolta Kolariin ja Sodankylän pohjoisosiin saakka. Ahvenanmaalla sitä ei kuitenkaan ole tavattu. Jättsukeltaja on vesieläin, ja se myös talvehtii vedessä. Laji elää yleensä melko kirkasvetisissä järvissä ja joskus myös pienemmissä lammissa ja lammikoissa. Pohjois-Suomessa lajia tavataan myös rehevämmissä vesissä. Jättsukeltaja viihtyy yleensä tiheän kasvillisuuden seassa avoveden reunamilla, ja suosii sara- ja kortekasvustoisia ranta-alueita. Se sukeltaa veden alla pitkiä aikoja, mutta joutuu käymään silloin tällöin pinnalla hakemassa happea. Sekä toukka että aikuinen kuoriainen ovat petoja.

Nykytila ja uhkatekijät

Jättsukeltaja on ilmeisesti melko tavallinen ainakin napapiirin tuntumaan asti, eikä kanta näytä taantuneen Suomessa. Tietävästi jättsukeltajan esiintymiselle ei

ole merkittäviä uhkatekijöitä Suomessa, ja lajin suojelutaso voidaankin katsoa suotuisaksi laajan levinneisyyden, väljien elinympäristövaatimusten ja vakaan kannankehityksen perusteella. Jättsukeltajan elinympäristöjä suojelevat vesilain ja metsälain säädökset. Vesilaki suojelee toimenpiteiltä, jotka vaarantavat muualla kuin Lapin läänissä enintään hehtaarin suuruisen lammen tai järven säilymisen luonnontilaisena. Pienten lampien ja lähteiden luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset välittömät lähiympäristöt kuuluvat metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin, joita koskevat hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Hoitosuositukset

Nykytietojen perusteella ei ole tarvetta ryhtyä erillisiin hoitotoimenpiteisiin.

Lähteet

- Valste, J. (päätoim.). 2005. Suomen luontotieto : Osa 1: A-Kar. Weilin + Göös Oy, Porvoo. 319 s.
- Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Martikainen, P. 2007. Kotisivu. Kuoriaistietoa: Dytiscidae. [Viitattu 11.6.2010.] <http://joyx.joensuu.fi/~pmartik/>.